The current issue and full text archive of this journal is available at
https://muwafaqat.uis.edu.my/index.php/journal
DOI: https://doi.org/10.53840/muwafaqat.v9i2.249

Analisis Kritikal Isu Keterjaminan Makanan dalam Industri Padi dan Beras di Malaysia: Cabaran dan Prospek Kelestarian

Maqasid al-Syariah

17

Critical Analysis of Food Security Issues in the Malaysian Paddy and Rice Industry: Challenges and Sustainability Prospects

HASLIZA TALIB
SITI ZALEHA IBRAHIM (Corresponding Author)
Fakulti Sains Sosial,
Universiti Islam Selangor
43000 Kajang, Selangor, Malaysia.
hasliza@uis.edu.my, sitizaleha@uis.edu.my

NORUL HUDA BAKAR
MOHD MUSA SARIP
SYARIPAH NAZIRAH SYED AGER
Fakulti Syariah dan Undang-undang,
Universiti Islam Selangor
43000 Kajang, Selangor, Malaysia.
norulhuda@uis.edu.my, mmusa@uis.edu.my,
nazirah@uis.edu.my

Submitted date: 10 April 2026
Revised date: 25 October 2026
Acceptance date: 25 October 2026
Available online: 31 October 2026

ABSTRAK

Keterjaminan makanan merupakan tunjang kestabilan nasional, namun industri padi dan beras di Malaysia berdepan cabaran berkaitan ketersediaan bekalan, produktiviti, kos pengeluaran, struktur pasaran, tadbir urus dan kesejahteraan pesawah. Kajian ini bertujuan menganalisis isu keterjaminan makanan dalam industri padi dan beras serta menilai keperluan kerangka berasaskan maqasid syariah. Kajian menggunakan reka bentuk kualitatif dengan analisis dokumen dan temu bual separa berstruktur. Seramai lima informan dipilih secara persampelan bertujuan, meliputi seorang pesawah, tiga ahli akademik dan seorang wakil agensi yang mempunyai kepakaran dalam ekonomi pertanian, keterjaminan makanan, industri padi dan beras serta maqasid syariah. Data temu bual direkodkan dengan kebenaran peserta, ditranskripsi secara verbatim dan dianalisis secara manual melalui analisis tematik serta analisis kandungan. Dapatan mengenal pasti enam isu utama, iaitu pengeluaran yang rendah dan tidak konsisten, tenaga kerja, perubahan iklim dan bencana alam, kos pengeluaran meningkat, serta kelemahan pengurusan industri yang meliputi struktur pasaran, harga dan subsidi. Dapatan turut menunjukkan bahawa keterjaminan makanan berada pada tuntutan daruriyyat dan berkait dengan lima prinsip maqasid syariah, dengan *hifz al-nafs* diberi keutamaan apabila berlaku pertentangan antara kelangsungan bekalan makanan dengan

kepentingan komersial. Sumbangan utama kajian ialah pengemukaan kerangka keterjaminan makanan yang menghubungkan isu industri dengan *hifz al-nafs*, , *hifz al-dīn, hifz al-'aql* dan *hifz al-nasl* serta prinsip maslahat dan mafsadah. Kerangka ini memberi asas konseptual untuk menilai dasar dan tadbir urus industri secara lebih holistik.

Kata Kunci: Keterjaminan Makanan, Maqasid Syariah, Industri Padi dan Beras, Tadbir Urus, Keadilan Sosial

ABSTRACT

Food security is a cornerstone of national stability. Malaysia's paddy and rice industry faces challenges related to supply availability, productivity, production costs, market structure, governance and farmers' welfare. This study aims to critically examine food security issues in Malaysia's paddy and rice industry and assess the need for a framework grounded in maqasid syariah. A qualitative design was employed using document analysis and semi-structured interviews. Five purposively selected informants participated: one paddy farmer, three academics and one agency representative with expertise in agricultural economics, food security, the paddy and rice industry, and maqasid syariah. Interviews were audio-recorded with participants' permission, transcribed verbatim, and manually analysed using thematic and content analysis. The findings identified six major issues: low and inconsistent production, labour constraints, climate change and natural disasters, rising production costs, and structural management problems involving market structure, price controls and subsidies. The findings also indicate that food security constitutes a daruriyyat requirement and is directly related to the five maqasid syariah principles. *Hifz al-nafs* is prioritised when food security conflicts with short-term commercial interests. The main contribution of the study is a conceptual framework linking industry issues with *hifz al-nafs, hifz al-dīn, hifz al-'aql* and *hifz al-nasl*, guided by the principles of maslahah and mafsadah. The framework provides a basis for evaluating food policy and industry governance from a more holistic perspective.

Keywords: Food Security, Maqasid Syariah, Paddy and Rice Industry, Governance, Social Justice

PENDAHULUAN

Keterjaminan makanan merupakan elemen asas dalam menjamin kestabilan ekonomi dan sosial. Dalam kerangka keterjaminan makanan, empat dimensi utama lazimnya diberi perhatian, iaitu ketersediaan, akses, penggunaan dan kestabilan makanan. Dalam konteks Malaysia, padi dan beras merupakan komoditi strategik kerana beras menjadi makanan ruji dan kestabilan bekalannya berkait dengan kesejahteraan masyarakat. Kerajaan telah melaksanakan pelbagai dasar dan inisiatif bagi memperkukuh industri padi dan beras, termasuk Dasar Agromakanan Negara 2021–2030 (DAN 2.0), pembangunan serta pengurusan kawasan jelapang padi melalui Lembaga Kemajuan Pertanian Kemubu (KADA), Lembaga Kemajuan Pertanian Muda (MADA) dan Kawasan Pembangunan Pertanian Bersepadu (IADA) di samping

penyediaan pelbagai bentuk subsidi dan insentif bagi meningkatkan pengeluaran padi.

Walaupun pelbagai intervensi telah dilaksanakan, dapatan kajian menunjukkan bahawa industri masih berdepan dengan masalah pengeluaran yang rendah dan tidak konsisten, kekangan tenaga kerja, perubahan iklim dan bencana alam, peningkatan kos input, serta isu pengurusan yang bersifat struktur. Isu tersebut menjadi lebih signifikan apabila kebergantungan kepada import dilihat sebagai penyelesaian jangka pendek yang pada masa tertentu boleh mendedahkan negara kepada risiko bekalan dan tekanan geopolitik.

Pernyataan Masalah

Pernyataan masalah kajian ini dibahagikan kepada tiga lapisan. Pertama, masalah industri merangkumi kelemahan produktiviti, kekurangan tenaga kerja dan generasi baharu, perubahan iklim, peningkatan kos pengeluaran, kebergantungan kepada input luar, serta kelemahan pengurusan dan struktur pasaran. Kedua, jurang literatur ialah kecenderungan sebahagian kajian untuk menilai keterjaminan makanan melalui indikator teknikal dan ekonomi seperti pengeluaran, infrastruktur dan Tahap Sara Diri (SSL), sedangkan dimensi etika, keadilan sosial, amanah dan maslahat awam belum dihuraikan secara mencukupi dalam konteks industri padi dan beras Malaysia. Ketiga, justifikasi kerangka maqasid syariah terletak pada keupayaannya menghubungkan keperluan material dengan pemeliharaan nyawa, harta, agama, akal dan keturunan serta menilai pertukaran antara maslahat dan mafsadah.

Oleh itu, persoalan utama kajian bukan sekadar sama ada bekalan padi dan beras mencukupi, tetapi bagaimana sistem pengeluaran, pengagihan, tadbir urus dan dasar dapat disusun supaya keterjaminan makanan memenuhi kepentingan awam secara adil dan berdaya tahan.

Objektif Kajian

1. Mengenal pasti isu utama yang mempengaruhi keterjaminan makanan dalam industri padi dan beras di Malaysia.
2. Menganalisis hubungan isu industri padi dan beras dengan prinsip maqasid syariah.
3. Membentuk asas kerangka keterjaminan makanan yang menyeimbangkan maslahat dan mafsadah berdasarkan maqasid syariah.

SOROTAN LITERATUR

Keterjaminan Makanan dan Industri Padi dan Beras

Literatur keterjaminan makanan menekankan bahawa bekalan makanan perlu dilihat secara menyeluruh, bukan hanya dari sudut jumlah pengeluaran. Dalam konteks Malaysia, perbahasan mengenai padi dan beras melibatkan hubungan antara

pengeluaran domestik, kebergantungan import, produktiviti, kos input, teknologi dan dasar harga. Kajian berkaitan perubahan iklim turut menunjukkan bahawa pengeluaran padi terdedah kepada cuaca ekstrem dan perubahan keadaan persekitaran (Firdaus et al., 2020; Abdul Talib et al., 2024).

Cabaran Produktiviti, Kos dan Kelestarian Pesawah

Kajian terdahulu dan dokumen dasar menunjukkan bahawa produktiviti padi dipengaruhi oleh teknologi, pengairan, input, tenaga kerja dan struktur sokongan. Kajian mengenai pertanian pintar menekankan potensi mekanisasi dan teknologi untuk meningkatkan kecekapan, namun penerapannya turut berhadapan dengan kos, kesesuaian teknologi dengan saiz ladang dan kapasiti pesawah (Hashim et al., 2024). Dalam dapatan lapangan kajian ini, isu tersebut muncul bersama tekanan kos benih, baja, racun, diesel, teknologi dan input pertanian yang diimport.

Tadbir Urus Rantaian Bekalan dan Keadilan Sosial

Sorotan berkaitan pengurusan industri menunjukkan bahawa subsidi, struktur pasaran dan kawalan harga mempunyai implikasi langsung terhadap pesawah dan pengguna. Kajian berkaitan pengurusan subsidi juga menunjukkan bahawa ketirisan dan kelemahan tadbir urus boleh menjejaskan keberkesanan intervensi (Asmar et al., 2021; Rubiah et al., 2022). Daripada perspektif kajian ini, isu tersebut perlu dianalisis bukan sekadar sebagai ketidakcekapan ekonomi, tetapi sebagai persoalan keadilan agihan dan pemeliharaan harta (*hifz al-mal*).

Maqasid syariah dalam Keterjaminan Makanan

Maqasid syariah merujuk kepada tujuan dan kemaslahatan yang hendak dicapai oleh Syariah. Dalam kerangka *daruriyyat*, lima prinsip utama yang digunakan dalam kajian ini ialah *hifz al-din* (pemeliharaan agama), *hifz al-nafs* (pemeliharaan nyawa), *hifz al-'aql* (pemeliharaan akal), *hifz al-nasl* (pemeliharaan keturunan) dan *hifz al-mal* (pemeliharaan harta). Literatur maqasid menekankan maslahat sebagai pertimbangan dalam menghasilkan manfaat dan mengelakkan mafsadah. Dalam konteks makanan, kerangka ini membolehkan isu bekalan, kualiti, akses, kesejahteraan pesawah dan kedaulatan makanan dianalisis dalam satu rangka nilai yang lebih luas (Al-Ghazali, 1997; Al-Khadimi, 2001; Al-Raisuni, 2007; Auda, 2008; Kamali, 2019).

Jurang yang dikenal pasti daripada sorotan ialah keperluan menghubungkan secara empirikal isu industri padi dan beras dengan hierarki Maqāṣid. Kajian ini mengisi ruang tersebut dengan menggunakan data temu bual lima informan dan analisis dokumen untuk menunjukkan bagaimana isu pengeluaran, kos, pasaran, subsidi, teknologi dan generasi pesawah mempunyai implikasi terhadap kelima-lima prinsip maqasid.

METODOLOGI

Reka Bentuk Kajian

Kajian menggunakan reka bentuk kualitatif kerana objektifnya adalah untuk memahami isu keterjaminan makanan secara kontekstual melalui pengalaman dan pandangan informan serta analisis dokumen. Dua sumber data digunakan, iaitu analisis dokumen dan temu bual separa berstruktur. Dokumen merangkumi dasar kerajaan berkaitan industri padi dan beras, laporan, artikel jurnal, prosiding, tesis, disertasi dan sumber berkaitan maqasid syariah. Temu bual digunakan sebagai sumber data utama.

Peserta dan Persampelan

Persampelan bertujuan digunakan berdasarkan kriteria bahawa informan mempunyai pengetahuan atau penglibatan langsung dengan industri padi dan beras, keterjaminan makanan atau maqasid syariah. Seramai lima peserta dipilih daripada tiga kelompok kepakaran. Identiti individu tidak didedahkan dan peserta dirujuk sebagai PK1 hingga PK5.

Jadual 1: Peserta Kajian Berasaskan Kriteria

Peserta	Kategori	Konteks Kepakaran / Penglibatan
PK1	Pesawah	25 tahun sebagai pesawah; mengusahakan tanaman padi di sekitar Tanjong Karang dan terlibat dengan penggunaan mesin penanaman serta penyemaian.
PK2	Ahli akademik	Penyelidik dalam polisi pertanian dan makanan; kepakaran meliputi ekonomi pertanian, pemasaran, polisi pertanian, harga komoditi, sekuriti makanan dan rantaian bekalan.
PK3	Ahli akademik	Profesor Madya dalam Ekonomi Islam, Kewangan Islam dan Ekonomi Pertanian.
PK4	Ahli akademik	Akademik dalam bidang maqasid syariah.
PK5	Wakil agensi	Pegawai penyelidik kanan dalam bidang ekonomi di MARDI.

Saiz sampel lima orang tidak bertujuan untuk generalisasi statistik. Pemilihan dibuat untuk mendapatkan kedalaman maklumat daripada informan yang mempunyai kedekatan dengan fenomena kajian.

Instrumen dan Pengumpulan Data

Protokol temu bual separa berstruktur dibangunkan berdasarkan tiga domain utama, iaitu keterjaminan makanan, industri padi dan beras serta maqasid syariah. Soalan meliputi latar belakang peserta, konsep keterjaminan makanan, isu dan cabaran

industri, keperluan model berasaskan maqasid dan cadangan penyelesaian. Protokol telah disemak oleh seorang pakar bidang (SME) pada 5 Mei 2025 dan pindaan dibuat sebelum temu bual dijalankan.

Temu bual dijalankan secara bersemuka. Setiap sesi direkodkan dalam bentuk audio dengan kebenaran peserta dan ditranskripsi secara verbatim. Transkrip kemudiannya dihantar kepada peserta untuk semakan dan pengesahan (member checking). Rekod kajian turut menunjukkan bahawa kebenaran bertulis dan prosedur akses organisasi diperoleh sebelum pengumpulan data. Tempoh setiap sesi temu bual mengambil masa dua hingga tiga jam.

Prosedur Analisis Data

Analisis dilakukan secara manual melalui tiga fasa utama: mengurus data, memahami data dan menganalisis data. Rakaman ditranskripsi secara verbatim, transkrip dibaca berulang kali dan setiap transkrip diberikan kod bagi menjaga kerahsiaan. Pengekodan melibatkan penandaan perkataan, frasa dan ayat yang berkaitan dengan objektif kajian, pemindahan unit bermakna ke dalam jadual, semakan semula transkrip asal dan pengelompokan kod yang mempunyai persamaan. Kod yang bertindan digabungkan dan tema diperhalusi melalui bacaan berulang.

Dua bentuk analisis digunakan. Analisis kandungan digunakan untuk mengenal pasti isu dan pola dalam dokumen serta transkrip, manakala analisis tematik digunakan untuk membangunkan tema dan subtema. Tema dibangunkan berasaskan persoalan kajian dan seterusnya dihubungkan dengan prinsip maqasid syariah. Semakan ahli terhadap transkrip, rakaman audio, triangulasi sumber dokumen dan temu bual, serta semakan pakar terhadap instrumen digunakan untuk mengukuhkan kebolehpercayaan dan kesahan data.

DAPATAN KAJIAN

Dapatan menunjukkan bahawa isu keterjaminan makanan dalam industri padi dan beras bukan hanya bersifat teknikal, tetapi terbentuk daripada interaksi faktor pengeluaran, sosial, ekonomi, struktur pasaran, dasar dan nilai. Enam isu utama yang dikenal pasti dalam kajian sumber diringkaskan dalam Jadual 2.

Jadual 2: Tema dan Subtema Isu Keterjaminan Makanan dalam Industri Padi dan Beras

Tema / isu utama	Subtema / manifestasi	Implikasi keterjaminan makanan
Pengeluaran rendah dan tidak konsisten	Produktiviti dan SSL tidak stabil; keperluan stok penimbal dan bekalan benih.	Menjejaskan ketersediaan dan kestabilan bekalan.
Tenaga kerja	Pesawah berusia; penglibatan generasi muda rendah; pendapatan tidak menarik.	Menjejaskan kesinambungan pengeluaran dan hifz al-nasl.
Perubahan iklim dan bencana	Banjir, kemarau, kemasinan tanah dan gangguan jadual penanaman.	Meningkatkan risiko gangguan bekalan.
Kos pengeluaran meningkat	Benih, baja, racun, diesel, air, teknologi dan input luar.	Mengurangkan margin pesawah dan menjejaskan daya tahan pengeluaran.
Kelemahan pengurusan dan struktur pasaran	Penguasaan pemain tertentu, kartel, ketidakjelasan harga dan peranan agensi.	Menjejaskan keadilan agihan dan hifz al-māl.
Ketergantungan subsidi dan import	Subsidi yang kurang bersasar serta kebergantungan kepada bekalan luar.	Mewujudkan risiko fiskal, struktur dan geopolitik.

Tema 1: Ketersediaan Bekalan dan *Hifz al-Nafs*

Peserta mengaitkan ketersediaan padi dan beras secara langsung dengan kelangsungan hidup. PK1 menekankan keperluan stok penimbal untuk menghadapi darurat atau bencana: "*Padi ini akan jadi beras, dan beras merupakan makanan ruji kita. Maka mesti ada stok penimbal sebagai jaminan sekiranya berlaku darurat atau bencana*." Dapatan ini menunjukkan bahawa ketersediaan tidak boleh dinilai melalui pengeluaran semata-mata, tetapi perlu merangkumi kesiapsiagaan, stok dan keupayaan memastikan bekalan berterusan.

PK2 pula mengaitkan penurunan produktiviti dan SSL dengan cabaran struktur pengeluaran. Pada masa yang sama, PK1 menjelaskan bahawa kekurangan benih berkualiti dan penggunaan sebahagian kawasan sawah untuk pengeluaran benih boleh mengurangkan kapasiti pengeluaran beras. Dalam kerangka maqasid, keadaan ini berkait dengan *hifz al-nafs* kerana makanan merupakan keperluan *daruriyyat*.

Tema 2: Kos, Struktur Pasaran dan *Hifz al-Mal*

Dapatan menunjukkan tekanan kos berlaku pada pelbagai peringkat, termasuk benih, baja, racun, diesel, mesin dan input pertanian. PK1 menerangkan bahawa kenaikan kos menyebabkan pesawah mengurangkan input tertentu, yang seterusnya boleh

menjejaskan hasil. PK3 pula menimbulkan persoalan mengenai perbezaan kos pengeluaran domestik dengan kos import dan risiko yang muncul jika negara pembekal tidak lagi menjual.

Pada peringkat pengurusan, peserta membangkitkan isu penguasaan pasaran, kartel, kawalan harga dan subsidi. PK3 menyatakan: "*Cartel ni individu yang bergabung... kuat solidaritinya... itu masalah negara kita lah... mereka dapat duit banyak lah, kaya lah*." PK3 turut menjelaskan tekanan akibat ketidakpadanan kos dan harga: "*Harga awam tak boleh naik sebab kerajaan capped... kos memang dah tinggi*." Dapatan ini menempatkan keadilan agihan dan perlindungan ekonomi pesawah dalam kerangka hifz al-mal.

Tema 3: Tadbir Urus, Integriti dan *Hifz al-Din* serta *Hifz al-'Aql*

Isu pengurusan tidak hanya berkaitan kecekapan pasaran, tetapi juga ketelusan dan amanah. Peserta menekankan keperluan pengasingan fungsi dan kuasa antara entiti utama dalam industri supaya tidak berlaku pertindihan atau penguasaan yang menjejaskan kecekapan. PK5 menyatakan: "*Reformasi industri padi dan beras diperlukan untuk memastikan sistem yang adil dan telus. Ini termasuk pengasingan kuasa antara entiti seperti BERNAS, Kawalselia Padi Beras (KPB), dan Bahagian Pembangunan Industri Padi (PIP)*."

Hifz al-din dikaitkan secara tidak langsung dengan keterjaminan makanan melalui kesan kelaparan, kemiskinan dan kedaulatan negara, manakala hifz al-'aql dikaitkan dengan pemakanan berkhasiat, ilmu, penyelidikan dan teknologi. PK2 menegaskan: "*Kalau R&D kita lemah, universiti sibuk dengan publication, tak bantu petani. Kita rugi dari segi maqasid sebab hilang potensi ilmu*." Dapatan ini menunjukkan bahawa tadbir urus yang baik memerlukan integriti serta penggunaan ilmu dan teknologi untuk mengurangkan mafsadah.

Jadual 3: Hubungan Prinsip Maqasid Syariah dengan Keterjaminan Makanan

Prinsip	Definisi ringkas dalam konteks kajian	Hubungan dengan dapatan
Hifz al-nafs	Pemeliharaan nyawa	Ketersediaan makanan yang mencukupi, selamat dan stabil sebagai tuntutan daruriyyat untuk memastikan terus hidup.
Hifz al-mal	Pemeliharaan harta	Perlindungan pendapatan pesawah, keadilan agihan dan tadbir urus rantaian nilai.
Hifz al-din	Pemeliharaan agama	Keterjaminan makanan dikaitkan secara tidak langsung dengan kemiskinan, maruah dan kedaulatan masyarakat.
Hifz al-'aql	Pemeliharaan akal	Pemakanan berkhasiat serta pembangunan ilmu, R&D dan teknologi pertanian.
Hifz al-nasl	Pemeliharaan keturunan	Kesinambungan generasi, kesihatan keluarga dan daya tarikan sektor kepada generasi muda.

Keutamaan Maqasid dan Asas Kerangka Model

Dapatan menunjukkan bahawa kelima-lima prinsip berada dalam hubungan yang saling berkaitan. Namun, apabila berlaku pertentangan antara kepentingan komersial jangka pendek dengan keperluan asas makanan, peserta mengutamakan *hifz al-nafs.* PK4 menyatakan: "*Bila bercakap tentang makanan, yang paling tinggi ialah hifz al-nafs sebab tanpa makanan manusia tak boleh hidup*." Keutamaan ini diikuti oleh *hifz al-mal, hifz al-din, hifz al-'aql* dan *hifz al-nasl* dalam susunan yang dihuraikan dalam manuskrip sumber.

Jadual 4: Asas Kerangka Keterjaminan Makanan Berasaskan Maqasid Syariah

Lapisan kerangka	Komponen	Orientasi tindakan
Asas nilai	Maqasid syariah + *maslahat*/ mafsadah	Menilai manfaat, mudarat, keadilan dan kepentingan awam.
Keutamaan	*Hifz al-nafs* → *hifz al-mal* → *hifz al-din* → *hifz al-'aql* → *hifz al-nasl*	Menentukan keutamaan apabila berlaku pertukaran kepentingan.
Dimensi industri	Pengeluaran; modal insan; struktur industri; teknologi/tadbir urus; institusi Islam; kerjasama strategik	Memperkukuh bekalan, pesawah, inovasi dan ketelusan.
Hasil akhir	Keterjaminan makanan yang adil, lestari dan berdaya tahan	Menyeimbangkan keperluan pengguna, kebajikan pesawah dan kedaulatan makanan.

PERBINCANGAN

Dapatan memperlihatkan bahawa masalah keterjaminan makanan dalam industri padi dan beras bersifat menyeluruh. Pertama, isu ketersediaan bekalan perlu dibaca sebagai persoalan *hifz al-nafs* kerana beras ialah makanan ruji. Ketersediaan yang tidak stabil, kelemahan stok penimbal dan kekangan benih menunjukkan bahawa sasaran pengeluaran perlu disokong oleh kesiapsiagaan dan daya tahan rantaian bekalan.

Kedua, tekanan kos dan struktur pasaran memperlihatkan hubungan langsung dengan *hifz al-mal*. Dapatan kajian menunjukkan bahawa pesawah menanggung kos input dan pulangan yang tidak semestinya sepadan, manakala struktur pasaran dan subsidi boleh menghasilkan ketidakseimbangan kuasa. Perbincangan ini memperluas pendekatan yang hanya mengukur keterjaminan melalui pengeluaran atau SSL dengan memasukkan persoalan siapa yang menerima manfaat daripada sistem pengeluaran dan pengagihan.

Ketiga, tadbir urus menghubungkan dimensi ekonomi dengan *hifz al-din* dan *hifz al-'aql*. Dalam kerangka ini, integriti bukan sekadar nilai moral abstrak, tetapi berkait dengan cara sumber awam diurus, keputusan dasar dibuat dan ilmu serta teknologi

digunakan. Pada masa yang sama, *hifz al-nasl* memberi dimensi antara generasi kerana kelangsungan industri bergantung kepada kemampuan menarik dan mengekalkan generasi muda.

Sumbangan baharu kajian ini terletak pada penghubungan sistematik antara isu empirikal industri dengan hierarki *maqasid*. Kajian bukan sekadar menyatakan bahawa *maqasid* relevan tetapi menunjukkan titik hubungan: ketersediaan dan stok dengan *hifz al-nafs*; pendapatan, harga dan agihan dengan *hifz al-mal*; integriti dan kedaulatan dengan *hifz al-din*; nutrisi, R&D dan teknologi dengan hifz *al-'aql*; serta kesinambungan generasi dengan *hifz al-nasl*. Kerangka ini juga menempatkan maslahat *'ammah* sebagai orientasi penilaian, supaya kepentingan pengguna dan pesawah dinilai secara bersama.

Walau bagaimanapun, kerangka yang dicadangkan masih bersifat konseptual. Kajian ini tidak menguji indikator *maqasid* secara kuantitatif dan tidak mendakwa bahawa susunan keutamaan yang diperoleh boleh digeneralisasikan kepada semua subsektor agromakanan. Penyelidikan lanjut diperlukan untuk membina indikator, menguji kerangka di peringkat negeri atau wilayah dan menilai keberkesanannya melalui data empirikal.

IMPLIKASI KAJIAN

Implikasi Teoretikal

Kajian memperluas perbincangan keterjaminan makanan dengan menghubungkan empat dimensi keterjaminan makanan dengan lima prinsip maqasid syariah. Kerangka ini membolehkan isu material, sosial dan nilai dianalisis secara bersepadu.

Implikasi Praktikal

Pembuat dasar boleh menggunakan kerangka ini sebagai asas untuk menilai keberkesanan intervensi berdasarkan lebih daripada output pengeluaran. Keutamaan boleh diberikan kepada kesinambungan bekalan, keadilan agihan, kesejahteraan pesawah, ketelusan tadbir urus, kapasiti R&D dan kesinambungan generasi.

KESIMPULAN

Kajian ini menunjukkan bahawa keterjaminan makanan dalam industri padi dan beras Malaysia merupakan isu yang melangkaui pengeluaran dan harga. Ia dipengaruhi oleh produktiviti, tenaga kerja, perubahan iklim, kos input, struktur pasaran, subsidi, teknologi dan tadbir urus. Lima prinsip *maqasid syariah* menyediakan asas untuk membaca isu tersebut secara lebih menyeluruh. Dalam dapatan kajian, *hifz al-nafs* menjadi keutamaan apabila kelangsungan bekalan makanan bertembung dengan kepentingan komersial, manakala *hifz al-mal, hifz al-din, hifz al-'aql* dan *hifz al-nasl* melengkapkan dimensi ekonomi, moral, intelektual dan antara generasi.

Sumbangan kajian ialah kerangka konseptual yang menggabungkan maslahat dan mafsadah dengan dimensi industri. Secara praktikal, kerangka ini menyokong keperluan memperkukuh asas pengeluaran dan stok penimbal, memperkasa pesawah serta generasi muda, memperbaiki struktur dan ketelusan industri, memperluas penggunaan teknologi yang sesuai, dan menggalakkan kerjasama antara kerajaan, institusi, swasta dan masyarakat tani. Cadangan tersebut hendaklah diterjemahkan melalui dasar dan indikator yang boleh diukur, bukan sekadar prinsip normatif.

Kajian masa hadapan boleh membangunkan indikator atau indeks *maqasid* untuk menilai keterjaminan makanan pada peringkat negeri atau wilayah serta menguji hubungan antara indikator tersebut dengan prestasi pengeluaran, kesejahteraan pesawah dan kestabilan bekalan.

PENGHARGAAN

Artikel ini adalah sebahagian daripada Geran Penyelidikan dan Inovasi UIS (GPIU) bertajuk "Analisis Keperluan Terhadap Keterjaminan Makanan Dalam Industri Padi Dan Beras Berdasarkan maqasid syariah", kod rujukan 2024/P/GPIU/GPM-004 yang dianugerahkan oleh Pusat Pengurusan Penyelidikan dan Inovasi (RIMC), Universiti Islam Selangor (UIS).

RUJUKAN

Abdul Talib, S. A., Idris, W. M. R., Neng, L. J., Lihan, T., & Rasid, M. Z. A. (2024). Impak perubahan iklim dan jaminan keselamatan makanan: Cabaran pengeluaran padi di Malaysia. *Sains Malaysiana*, *53*(12), 3277–3289.

Asmar, A. R., Nurli, Y., Nor Anita, A., & Aida, R. (2021). Ketirisan skim subsidi baja: Punca dan peruntukan perundangan di Malaysia. *Jurnal Undang-Undang dan Masyarakat*, *28*, 46–56. https://doi.org/10.17576/juum-2021-28-05

Auda, J. (2008). *Maqāṣid al-Shariah: A beginner's guide*. International Institute of Islamic Thought (IIIT).

Firdaus, R. B. R., Leong Tan, M., Rahmat, S. R., & Senevi Gunaratne, M. (2020). Paddy, rice and food security in Malaysia: A review of climate change impacts. *Cogent Social Sciences*, *6*(1), Perkara 1818373. https://doi.org/10.1080/23311886.2020.1818373

Al-Ghazali, A. H. (1997). *Al-Mustasfa min 'ilm al-usul*. Dar al-Kutub al-'Ilmiyyah.

Hashim, N., Ali, M. M., Mahadi, M. R., Abdullah, A. F., Wayayok, A., Mohd Kassim, M. S., & Jamaluddin, A. (2024). Smart farming for sustainable rice production: An insight into application, challenge, and future prospect. *Rice Science*, *31*(1), 47–61. https://doi.org/10.1016/j.rsci.2023.08.004

Kamali, M. H. (2019). *Maqāṣid al-Shariah made simple*. International Institute of Advanced Islamic Studies (IAIS) Malaysia.

Al-Khadimi, N. M. (2001). *'Ilm al-Maqāṣid al-Shari'ah*. Maktabah al-Abikan.

Al-Raisuni, A. (2007). *Nazariyyat al-Maqāṣid 'inda al-Imam al-Syatibi* (Cet. ke-5). Al-Maahad al-Alami li al-Fikr al-Islami (The International Institute of Islamic Thought).

Rubiah, M. A., Haniff, A., & Muhamad Sayuti, H. (2022). Regulatory framework of rice fertiliser subsidy management to attain sustainable development goals: Malaysia's perspective. *Journal of Sustainability Science and Management*, *17*(8), 179–199. https://doi.org/10.46754/jssm.2022.08.011